

Slovakiske mobile enheder i Rusland

Indledning

Slovakiske enheder deltog i operation Barbarossa næsten fra starten af felttoget. I Slovakiet begyndte mobiliseringen om morgenen d. 22. juni 1941. Samtidigt gav forsvarsministeren ordre til at danne en mobil gruppe. Denne var klar allerede samme aften og rykkede ind i Rusland d. 25. juni.

Gruppen bestod da af følgende:

- En opklaringsbataljon med to kompagnier
- En kampvognsbataljon med to kampvognskompagnier og to panserværnskompagnier
- En motoriseret infanteribataljon med fire kompagnier
- En motoriseret artilleriafdeling med to batterier

Den slovakiske hærs udstyr stammede, ikke overraskende, fra den gamle tjekkoslovakiske hær. Det betød at udstyret, specielt kanoner og lette håndvåben af en ganske udmærket kvalitet. Kampvogne og panserværnskanoner var til gengæld ikke noget at råbe hurra for. Kampvognene var fra Skoda (Panser 35 & 38), bevæbnet med 37mm kanoner og panserværnskanonerne var 37mm kanoner fra samme firma.

Den mobile gruppe krydsede San floden og kom under kommando af det tyske 17. Arme korps. Gruppen kommer hurtigt i kamp med russiske styrker ved Wojtkowa og må trække sig tilbage. Den 27. juni angriber slovakkerne russiske stillinger ved Sanok. Man må her konstatere at 37 mm kanoner ikke er særligt effektive over for beton bunkere, med det ledsagende infanteri, nedkæmper de russiske stillinger. Gruppen mister her en enkelt kampvogn. Herefter rykkes der videre mod øst og i den første uge af juli når den mobile gruppe frem til Sambor.

I mellemtiden er det Slovakiske feltkorps blevet formeret, og begynder langsomt at rykke ind i Rusland. Korpset består af to infanteridivisioner, to artilleriregimenter og diverse støtte tropper. Da fremrykningen foregår til fods og korpset samtidig er startet senere end den mobile gruppe er det langt bagefter.

Den 4. juli bliver gruppen omdøbt til den Mobile brigade. Den overtager hovedparten af de mobile enheder fra feltkorpset. Den 8. juli består brigaden af følgende:

- En opklaringsbataljon med tre kompagnier (primært på cykel)
- En motoriseret infanteribataljon med fire kompagnier
- Et kampvognsregiment med tre kampvognskompagnier og tre panserværnskompagnier
- Et artilleriregiment med tre afdelinger
- Et ingeniør- og et luftværnskompagni.

Det er også her at de får deres første morterer, 2 stk. middeltunge morterer.

Den 9. juli fortsætter fremrykningen mod øst og den 21. juli nærmer man sig byen Lipovec. De tyske efterretninger oplyser, at der befinder sig hovedparten af to russiske infanteriregimenter i og omkring byen. Forsvaret af byen bliver ledet af General Tkacenko, som er chef for 44. Sibirske bjergdivision. Han har to helt friske infanteriregimenter og to noget slidte regimenter til forsvar af området.

Angrebet startes tidligt om morgenen af opklaringsbataljonen. Man støder hurtigt på russiske enheder. Disse formår at holde det Slovakiske infanteri stangen, men da der indsættes kampvogne bryder man igennem. Dette skyldes bl.a. den russiske mangel på panserværn.

Ved middagstid er de forreste russiske linier taget og man er klar til et angreb på selve byen. Kampvognene begynder angrebet efterfulgt af det motoriserede infanteri og panserværn, som benytter vejen ind mod byen. Denne kommer hurtigt under ild af russisk artilleri, som ødelægger en hel del lastbiler.

En del af byen inklusive jernbanestationen bliver indtaget hen under aftenen. På det tidspunkt indsætter russerne et infanteriregiment i et modangreb på brigadens højre flanke. Dette angreb ender med at dele brigaden i to dele og stoppes da der indsættes to tyske infanterikompanier fra 97. infanteri division.

I løbet af aftenen trækker brigaden sig ud af Lipovec og må efterlade fem ødelagte kampvogne, en panservogn og en hel del lastbiler. Syv kampvogne og to panservogne blev svært beskadiget.

Der var reservedele nok til at reparere de fleste kampvogne, men det lykkes personellet at foregive at det ikke var tilfældet og alle kampvogne blev sendt tilbage til Slovakiet.

Holdningen var at kampvognene kunne bruges bedre i Slovakiet under et oprør mod Tyskland, end i Rusland.

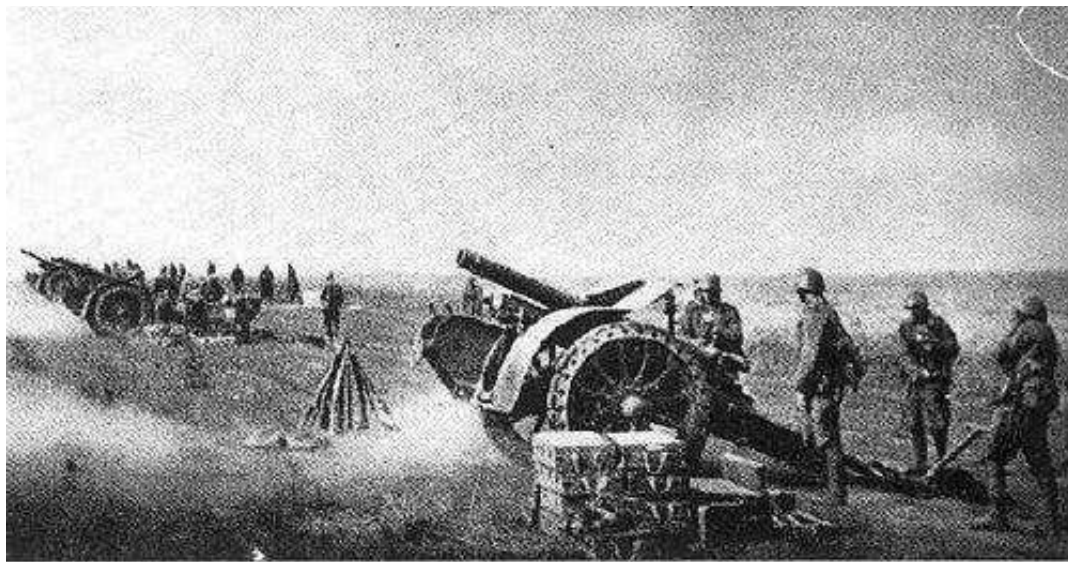
Resten af brigaden blev underlagt den tyske 295. infanteri division, men moralen må have været lav efter Lipovec. Oberst Turanec (nyudnævnt chef) skriver i hvert fald følgende om infanteriet: *"Personellet er generelt nogle kujoner; så snart det russiske artilleri begynder at skyde, løber de tilbage. Officererne er bagerst under angreb og forrest under retræter."*

I starten af august bliver de slovakiske styrker reorganiseret. Den mobile brigade bliver gjort til en mobil division og Feltkorpset bliver til en sikkerhedsdivision. Det overskydende personel (35.000 mand) bliver sendt hjem, tids nok til at deltage i høsten.

Divisionen består nu af:

- To motoriserede infanteriregimenter
- Et artilleri regiment
- En opklarings bataljon
- En ingeniør bataljon
- Diverse støtte tropper

Efter tre ugers træning og reorganisering fortsætter divisionen mod øst og den 14. september når den frem til Dnieper floden, ved Kremenchug. Her går den i stilling og afviser et russisk forsøg på at krydse floden.

I slutningen af september fortsættes fremrykningen og i starten af november bliver divisionen sent til det Azovske hav, mellem Mariupol og Taganrog. Her anskaffte divisionen sig en fiskekutter, som behørigt udstyret med det slovakiske flag, bliver brugt til patruljering langs med kysten.

I slutningen af november bliver det meste af divisionen flyttet til defensive stillinger ved Mius floden. Divisionen modstår alle russiske angreb på denne stilling og forbliver i disse stillinger i 7½ måned.

I slutningen af juli 1942 deltager divisionen i angrebet på Rostov og er den første enhed der krydser floden Don. I september indtager divisionen stillinger syd for Krasnodar og forbliver i disse stillinger.

Divisionen får en ny chef - Oberst Jurech. Han er en stærk modstander af styret i Slovakiet og planlægger at lade hele divisionen gå over til russerne. Overgangen var planlagt til udførelse den 28. januar 1943.

På grund af den tyske tilbagetrækning efter Stalingrad bliver det ikke til noget.

Divisionen bliver evakueret til Krim, men mister en meget stor del af sit tunge udstyr. Den har f.eks. kun syv kanoner tilbage.

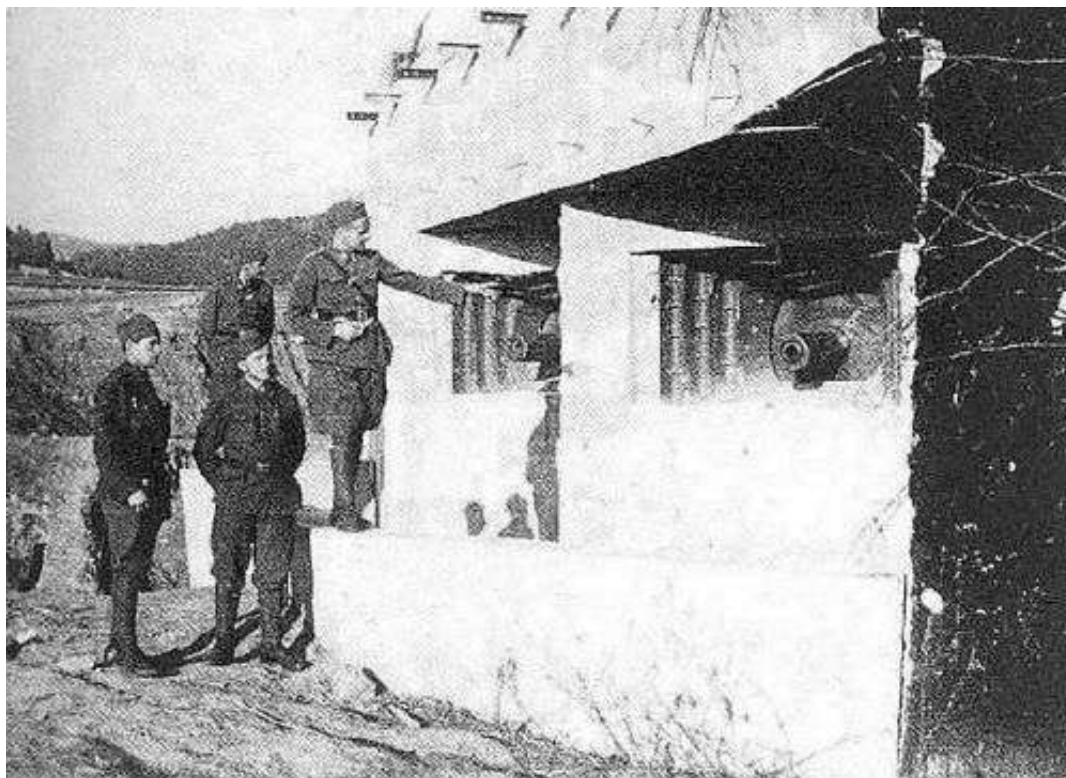
Divisionen deltager i kystforsvaret på Krim, omkring Perekop. 1. august bliver divisionen omdøbt til 1. infanteridivision. Dette har ingen praktisk indvirkning på enheden, da den allerede har mistet hovedparten af sine køretøjer.

Divisionen bliver evakueret til Rumænien og omdannet til 1. tekniske division. Resten af krigen bygger divisionen stillinger m.m. – primært i Ungarn. I september 1944, bliver den afvæbnet og ved slutningen af krigen går den i russisk fangenskab.

Generelt om de Slovakiske styrker

Den slovakiske hær havde ved krigens start rigeligt med materiel og generelt af en god kvalitet. Der var som i mange andre hære en mangel på lastbiler. Personellet var dog en anden sag. Der var en stor mangel på officerer og befalingsmænd. Disse to grupper var i den gamle Tjekkoslovakiske hær primært besat af personer fra den Tjekkiske del af landet og de var jo ikke længere til rådighed.

Generelt gjorde den mobile brigade/division en god indsats i Rusland. Dens indsats påvirkes selvfølgelig af manglen på officerer. Samtidigt var en del af officererne stærkt tysk fjendtlige og dette sammenholdt med, at man ikke havde nogen udeståender med Rusland, har selvfølgelig påvirket indsatsen. Dette kommer jo også til udtryk i forsøget på at arrangere divisionens overgang til russisk side. Russerne opretter senere i krigen en tjekkoslovakisk faldskærmsbrigade. Den består primært af slovakker og bliver indsat i det oprør der finder sted i Slovakiet i efteråret 1944.

Moralen daler kraftigt i løbet af vinteren/ foråret 1942 og det hele ender til sidst med enhedens afvæbning i 1944.

Slovakkerne havde store problemer med at forsyne deres tropper i Rusland og en overgang bliver den Mobile divisions artilleri udskiftet med tyske kanoner, som er nemmere at forsyne. Der sker selvfølgelig det, at når tyskerne så selv mangler kanoner, så tager man dem igen, hvilket næppe har højnet moralen.

Slovakkerne udskifter i løbet af krigen personellet i enhederne, efterhånden som deres tjenestetid udløber. Det var der sikkert en del tyske og russiske soldater der gerne ville have haft mulighed for.